

ЛИН, НЕОБЯСНИМАТА

Зная, че съм лош портретист. И тъкмо затова, когато спечелих наградата “Оцуи” за млади художници-маринисти, реших да рисувам само портрети.

Наех малко ателие в един от скромните квартали на Токио и потърсих модел. Препоръчаха ми жена, която доскоро е била фотомодел.

Когато една сутрин дойде в ателието, не можех да повярвам, че това е тя. Беше много млада и хубава, за да бъде бивш модел. Нима е толкова висок критерият на японските фотографии?

Казваше се Лин. Говореше английски с такъв напевен акцент, че можех да я слушам с часове... Не приличаше твърде много на японка и когато я попитах, отговори с характерната за тях образност:

“В моите вени тече по една капка кръв от всички раси и народи по света...”

Вярвах ѝ, защото дори по улиците на град като Токио хубост като нейната рядко се срещаше. Беше висока и леко мургава, без бронзовия оттенък на японците, но имаше бързия ум и съобразителността им. Косата ѝ беше дълга и тъмна като на малайките, очите ѝ – едва-едва дръпнати, като на хавайка, зъбите ѝ – коралово бели, устните – карминени...

Знаех, че е била един от най-скъпоплатените фотомодели. Имаше такава съвършена фигура и глава, че веднъж не се съдържах и я попитах защо вече не е модел. Тя се усмихна така печално, както само жените от този край на света могат да се усмихват и каза тихо:

“При нас всичко се заплаща, Никола-сан. Не можах да ми простят, че допуснах да имам дете. – Замълча, и когато мислех, че нищо повече няма да каже, добави: “Звездата трябва да бъде недостижима. Трябва да бъде ничия, за да бъде звезда. Поиска ли да има личен живот, тя изгасва... понякога завинаги.”

“Омъжена ли си, Лин?” – попитах след известно колебание, защото не знаех дали подобни въпроси тук не се считат нетактични.

“Не – отвърна тя след кратка пауза, – но това е дълга история – не искам да те отегчавам.”

Когато на другия ден ми подари голям календар, на който беше фотографирана в дванайсет различни пози, не намерих разлика със сегашното ѝ прекрасно младо тяло. Докато я рисувах, понякога се вглеждах в нея и забелязвах едва доловими следи от майчинството. Една доловими – нещо непостижимо за нашите жени. Въпреки това намирах, че е прекрасна – просто не са могли да се примирят с това, че е пожелала да бъде щастлива по своему.

Дълго не смеех да рисувам лицето ѝ – страхувах се, че няма да успея. Скицирах я и се канех да я рисувам по-късно, когато всичко у мен се успокои и улегне, когато “узрее”...

Лин беше прекрасна събеседница. Говореше за изобразително изкуство като ценител, като познавач, и да си призная, знаеше повече от мен, когато заговорехме за литература или музика.

“Откъде знаеш всичко това, Лин?” – питах, галейки с устни рамото ѝ.

Учила изкуствознание, но се наложило да прекъсне. Не обясни защо. Те не обичат да обременяват околните с проблемите си.

Не вярвам любовта да влиза в задълженията на фотомоделите, но Лин беше много нежна с мен. Малко е да се каже, че бях влюбен. Обожавах я! Не можех да си представя, че може да има на света глупак, който да я изостави, след като ѝ е създал дете! Мислех си понякога за него като за вандал, но най-често избягвах да мисля.

Прекарвахме с Лин почти по цял ден в малкото ми ателие, макар да се бяхме уговорили да ѝ плащам само за два часа дневно. Не знаех кой се грижи за детето ѝ, но не я и запитах, защото знаех, че няма да ми каже.

Понякога присядаше до мен, прегърнала крака ми и гледаше в листа, докато рисувах. Веднъж не се сдържа и взе графита. Само с две щрихи образът на листа оживя и от него лъхна такова източно съвършенство, каквото никога не бих постигнал!

“Чудесна си, Лин!” – пошепнах, приклекнал до нея.

Тя се усмихна и ме прегърна, свела глава на гърдите ми.

Внезапно една мисъл ме обзе и почувствах как с всяка секунда се превръщаше в решение:

“Омъжи се за мен, Лин!” – Тя ме загледа, сякаш не ме чу. – Ти трябва да дойдеш с мен, Лин! Трябва да продължиш да учиш! Аз ще ти помогна!”

Тя се усмихна и нищо не отговори.

Не преставях да я убеждавам и скоро мечтите за нашия бъдещ живот станаха постоянна тема на разговорите ни. Всъщност говорех аз, а Лин само се усмихваше и нищо не отговаряше, но знаех, че ме слуша.

Не можех повече да я рисувам. За мен тя вече не беше модел, а нещо много по-важно – най-важното в света! Лин се превърна в смисъл на живота ми. Бях направил толкова много скици, че можех да я рисувам с години. И признавам, щях да го правя с безкрайно удоволствие.

Запознах я с мои приятели и колеги. Тя беше на висота – с всички разговаряше така компетентно по най-различни въпроси, че никой не позна в начетената млада дама бившия фотомодел. Започнаха често да ни канят ту тук, ту там...

Нощният живот в Токио може да бъде много интересен, но скоро установих, че парите от скромната ми награда бяха на привършване. Трябваше да се задоволя с домашните гозби, които Лин ми готвеше, но колкото и да бяха вкусни, започнаха да ми омръзват.

Един от основните зеленчуци беше зелето. Като ми омръзна прясно, опитах кисело. Тяхното кисело зеле обаче съвсем нямаше вкуса на нашето. Сигурно е като киселото мляко, мислех си, трябва нашенски бактерии.

Реших да опитам. Обадох се на колега, който щеше да идва тук, да ми донесе бутилка зелева чорба. Той не можеше да повярва на ушите си. Що за екстравагантно желание!

После купих от близкия зарзаватчия г-н Икеда, любезен стар ерген, един пластмасов бидон и двайсетина килограма зеле, сложих вода, сол, налях вътре за подкваса бутилката със зелева чорба и го оставих на терасата да втасва.

Оттогава, вместо да го преточвам, всяка сутрин, щом се събудех, излизах вън и под учудените погледи на съседите започвах да търкалям бидона напред-назад, да го обръщам ту с дъното нагоре, ту обратно. Това се превърна в нещо като атракция – щом излезех на терасата и бидонът затрополеше, от всички прозорци се подаваха любопитни, но сериозни физиономии и съсредоточено наблюдаваха странните ми действия. От Лин

научих, че дълго обсъждали какво всъщност правя – според едни това били неизвестен вид физкултурни упражнения, а според други – религиозен ритуал. Когато им обяснила, останали смаяни.

От този ден нататък, щом ме срещнеше някой съсед, не пропускаше учтиво да се осведоми за състоянието на зелето, сякаш беше бебе.

И ето, дойде денят, когато по моя преценка зелето бе станало. Извадих няколко зелки и Лин сготви под мое ръководство зеле на фурна по български в една голяма тава. Имаше и лютива чушчица, и... Поканихме съседите и разбира се добрия г-н Икеда.

Японците по природа са любезни и учтиви хора и не повярвах твърде на възторжените им похвали, още повече, че никой не попита как става в края на краищата това зеле така вкусно.

Ето защо бях дважд по-изненадан, когато на другия ден дойде самият г-н Икеда и ме помоли да му продам рецептата. Засмях се и вече бях отворил уста да му кажа тайната, когато Лин ме изпревари:

“Не, Икеда-сан, рецептата не се продава, но... – тя направи многозначителна пауза – можете да сключите договор с нас да ви произвеждаме българско кисело зеле.”

“Добре, добре!” – закима радостен господин зарзаватчията.

Не предполагах, че у тази романтична жена има толкова много практичност. Тя каза на нещастния г-н Икеда такава цена за бидон зеле, че той за миг се стъписа. Все пак, като поразмисли, прие.

“Ти си луда, Лин! – казах й после. – Та това е почти колкото месото...”

“Той ще натрупа пари от това зеле, Никола. Защо да не спечелим и ние нещо? Всички харесват българското кисело мляко, а сега ще обикнат и българското кисело зеле. В това е нашият шанс!”

“Добре, но всички видяха как търкалям бидона...”

“Да, но за оригиналната зелева чорба не съм казала никому. Но дори и да го научат, никой няма да може да го направи без наше разрешение, защото... вече съм го патентовала.”

Това ме смая. Сетила се беше дори да го патентова!

Лин се оказа напълно права. В замяна на пълната с бидони тераса, където ги търкалях по цял ден, портфейлът ми беше винаги пълен и през нощта си почивахме, като обикаляхме най-луксозните заведения.

Скоро различните гозби с българско кисело зеле станаха така популярни в този района на града, че практичният г-н Икеда откри ресторант, където се готвеше само кисело зеле. Търсенето нарасна, нашата работа се увеличи неимоверно и Лин нае един склад, където зрееха стотина бидона със зеле, а десетина пъргави мъже от сутрин до вечер ги търкаляха.

Появи се проблем. С времето качеството на бактерията взе да се влошава и зелето започна да добива типичния японски вкус. Лин намери разрешение и на това. Поръча доставка на голямо количество зелева чорба от България, която държеше в специален хладилник. От друга страна, със затопляне на времето зелето започна да омеква. Нае голям хладилник и държеше бидоните там. Г-н Икеда пък преработи голямо количество кисело зеле – на листа за сърми и кълцано за печено на фурна и също ги сложи в хладилник. Така си осигури запас от зеле за топлите месеци, докато дойде време да се заложат нови бидони. Изобщо Лин превърна всичко едва ли не в индустрия. Бизнесът вървеше успешно и почти не й оставаше време за мен.

Наближаваше време да заминавам и аз започнах отново да подхвърлям на Лин за нашите планове. Лин пак се усмихваше, но ми се струваше, че усмивката ѝ не бе същата.

“Всичко това са прекрасни мечти, Никола-сан – каза ми един ден тя, – но човек не може да живее само с мечти.

“Защо, Лин? – попитах с внезапна тревога, чувствайки че ще я изгубя. – Всички тези мечти са напълно осъществими! Ти ще учиш, Лин! Ще станеш художничка или изкуствоведка... Ти имаш дарба, Лин? Поигра си малко на бизнес, стига толкова. Нима цял живот ще правиш кисело зеле?”

“Тъкмо това възнамерявам да правя!” – каза тя напълно сериозно.

“Шегуваш се, Лин! Ако наистина не искаш да оставиш работата, наеми управител, но не си погубвай таланта! Зеле всеки може да прави...”

“Не мога, Никола-сан – отвърна тя с онази печална усмивка, с която само жените от този край на света се усмихват. – Не мога.” После сведе поглед и тихо добави: “Вероятно скоро ще се омъжа...”

Невъобразимо силна ръка сграбчи гърдите ми в едно със сърцето и ги смачка в жесток юмрук.

“Защо, Лин” – едва успях да промълвя.

“Така трябва, Никола-сан – отвърна тъжно тя. – Всеки живее живота си сред своите. В твоята страна е прекрасно, уверена съм, но там ще вехна като лотос без вода от толкова любов по тебе...”

“Не те разбирам, Лин. Любовта е нещо много хубаво, а ти бягах от нея. Затова ли не искаш да се омъжиш за мен?”

“Тъкмо за това, Никола-сан! Силната любов носи нещастие – знам го.” – И ме загледа настойчиво.

“А този, за когото ще се омъжваш... него обичаш ли го?” – запитах с болка.

“Толкова, колкото е необходимо...” – отвърна тя с потреперващи устни.

Дълго мълчах.

“Кой е той, Лин? – попитах почти без надежда, защото знаех, че няма да ми отговори. – Познавам ли го?”

Тя кимна.

Бързо прехвърлих през ума си нашите общи приятели и колеги, с които се бяхме срещали, спомних си възторжените им погледи, с които я гледаха и си мислех, че поне ще попадне в добра среда, където несъмненият ѝ талант не ще увехне...

В една хладна утрин напуснах вероятно завинаги острова на цветята и вулканите, острова, където остана нежната като цвете и силната като вулкан Лин.

Скоро след това получих новогодишна картичка от Япония. Под пожеланията за щастие и радост прочетох имената на г-жа и г-н Лин и Кендзо Икеда.

Лин, Лин! Искам да те нарисувам, а не смея... Ще имам ли тъй черно за косите ти – крило на буревестник, тъй червено за устните – рубин и кармин, заедно размесени... Ще имам ли тъй тънка четка да изпише веждите ти – крилца лястовичи, очите ти – бадемови... Ще има ли ръка да улови овала на лицето ти – матов алабастр... Ще има ли сърце, което да разкрие душата ти – душата на жена?...

